

Wat is pesten?

Pesten is een vorm van grensoverschrijdend gedrag en zeer bedreigend. We spreken van pestgedrag als een leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Het kan gaan om verbaal of lichamelijk geweld, maar ook uitsluiten, stelen en vernielen, afpersen of achtervolgen zijn vormen van pestgedrag. Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben een belangrijke taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en moeten hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze moeten interesse tonen en luisteren naar wat leerlingen te vertellen hebben.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Een kind dat wordt gepest praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- De schijnbare onoplosbaarheid van het probleem
- Het idee dat het om klikken gaat

De pester

Pesters lijken vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, 'want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden'.

De meelopers

Meelopers zijn leerlingen die meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dit als school het beste kunnen aanpakken.

Uitgangspunten

- De school reageert alert indien pestproblematiek de kop opsteekt.
- De school ontplooit preventieve (les-)activiteiten.
- **Onderstaande stappen zijn een leidraad:** bij pestproblematiek is vaak maatwerk nodig, dat zich niet in een protocol laat gieten.
- **Bij pestproblematiek overlegt de plusmentor altijd met de betreffende conrector, de pestcoördinator (=conrector onderbouw) en de zorgcoördinator alvorens actie te ondernemen.**

De aanpak

1. Algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de schoolleiding, de plusmentoren, docenten en het onderwijsondersteunend personeel voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is

2. Bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen
- Er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen
- Het aanbieden van hulp door de vertrouwenspersoon
- In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij/zij sociaal gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijke doelwit vormt voor pesters.

3. Bieden van steun aan de pester

- In het contact met de pester is het doel driedig, namelijk: confronteren, mogelijke achterliggende problematiek boven tafel krijgen, helderheid geven over het vervolgtraject.

4. Betrekken van de middengroep bij het probleem

- De plusmentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin
- Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie
- De plusmentor zorgt dat het thema terugkeert in de mentorgesprekken in de klas.

5. Bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners

De ouders van leerlingen die gepest worden hebben er soms moeite mee dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Hoewel dat uiteraard het uitgangspunt is, wil een gepest kind zich niet alleen veilig voelen op school, het wil ook geaccepteerd worden. De leerling wil zich prettig en zelfverzekerd voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Preventieve maatregelen

Elke (onderbouw)plusmentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de plusmentor het pestprotocol in zijn klas. Indien nodig wordt tijdens mentorlessen aandacht besteed aan pesten.

Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

- Klopt het dat je gepest wordt? (*herkenning van het probleem*)
- Door wie word je gepest? (*doorvragen: zijn er nog meer?*)
- Waar wordt gepest? (*doorvragen: zijn er nog meer plekken?*)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Digitaal pesten (Cyberpesten)

Wat is Cyberpesten?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en doordat de reikwijdte van het internet veel groter is. Kinderen komen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Hoe wordt er gepest?

- Pestmail (schelden, beschuldigen, roddelen en beledigen)
- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hatemail of het dreigen met geweld
- Webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen worden opgeslagen en misbruikt worden
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen; het uit naam van een ander versturen van pestmail

Effecten Cyberpesten

De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander en verdwijnen nooit meer. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen.

Wat te doen bij Cyberpesten

Als een leerling melding maakt van cyberpesten, is het van groot belang de leerling te vragen de berichten/emails/beelden te bewaren (eventueel via screenshots). Indien helder is wie de dader is, kan de leerling de afzender blokkeren. De vervolgstap is altijd overleg met de connector of vertrouwenspersoon om de beste aanpak te bepalen.